

Nr 992

Av herrar Ullsten och Strömberg, *angående påföljden för butikssnatterier.*

(Lika lydande med motion nr 838 i Första kammaren)

Det sätt på vilket detaljhandeln är upplagd i självbetjäningsbutikerna innebär ofta starka frestelser för vissa personer. Snatterier är ofta fråga om impulshandlingar. De som ertappas har ofta inte insett konsekvenserna av sina handlingar.

Vi kan inte acceptera en ökad våg av butikssnatterier. Kostnaderna för dessa är redan nu ganska stora, och de som till sist får betala är övriga konsumenter. Å andra sidan synes de åtgärder som nu tillämpas gentemot ertappade butikssnattare inte alltid vara väl avvägda. Det rör sig trots allt inte om så allvarliga brott att de skall behöva föranleda det omfattande rättsmaskineri som nu sätts i gång med stora kostnader för samhället och långtgående och ofta tragiska konsekvenser för i övrigt välanpassade medborgare.

Inom transportväsendet tillämpas ett system som innebär att den försumlige får erlägga kontrollavgift om vederbörande inte uppfyller vissa förutsättningar. Färdas t. ex. en person med kommunala trafikmedel i Storstockholmsområdet och därvid inte vid kontroll kan uppvisa giltigt färdbevis får han erlägga en mindre summa pengar. Denna avgift har fastställts av länsstyrelsen varigenom man dels får en väl avvägd preventiveffekt, dels en för den enskilde rimlig påföljd vid försummelse. Den typ av förseelse det här är fråga om uppvisar vissa paralleller med både snatteri och mindre allvarliga former av bedrägeribrott. Inom rättsskipningen har det länge rått osäkerhet om huruvida butikstillgreppen skall betraktas som snatteri eller som bedrägeri. Denna principiella likhet mellan de två förfarandena kan enligt vår mening vara ett skäl för förslaget att söka föra bort snabbköpssnatterierna från de allmänna domstolarna och ersätta bötesbeloppen med en kontrollavgift. Ett tillräckligt korrektiv skulle kunna erhållas genom att den som ertappas med att ha underlåtit att betala för en viss vara nödgas att erlägga kontrollavgiften, som gärna kan göras progressiv eller i varje fall beroende av det tillgripnas värde. Är den ertappade inblandad i en verksamhet av vanemässig karaktär, kan det dock bli nödvändigt att påfordra lagföring vid domstol.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställer vi,
att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära
en utredning om förutsättningarna för att förenkla hand-
läggningen av varusnatterier av engångsnatur, t. ex. genom
att ersätta den straffrättsliga påföljden med en lämpligt ut-
formad kontrollavgift.

Stockholm den 27 januari 1970

Ola Ullsten (fp)

Karl-Erik Strömberg (fp)

Nr 993

Av herr Andersson i Knäred m. fl., *angående socialförsäkrings-
skyddet för företagare och fria yrkesutövare.*

(Lika lydande med motion nr 858 i Första kammaren)

Företagare och fria yrkesutövare ställs inför valet att inom den allmänna försäkringens ram antingen tillhöra såväl försäkringen för tilläggsjukpenning som tilläggs pensionsförsäkringen eller stå utanför båda försäkringsformerna. För många är denna sammankoppling mellan riskskydd och åldersskydd otillfredsställande.

En försäkrad kan anmäla individuellt undantagande från försäkringen för tilläggs pension såvitt avser inkomst av annat förvärvsarbete än anställning. Har sådant undantagande skett skall vid beräkning av pensionsgrundande inkomst för den försäkrade för tid efter ingången av året näst efter det då anmälan gjordes hänsyn icke tagas till inkomst av annat förvärvsarbete. Anmälan om undantagande kan återkallas av den försäkrade med verkan från nästföljande årsskifte, dock tidigast från det som inträffar sedan undantagandet ägt giltighet i fem år. Den som återkallat anmälan om undantagande får sedan inte ånyo göra dylik anmälan.

Undantagande från försäkringen för tilläggs pension får betydelse även för sjukförsäkringen. Den försäkrade skall nämligen för tid då sådant undantagande äger giltighet vara undantagen även från sjukförsäkringen vad gäller viss del av tilläggs sjukpenningen. Den försäkrades sjukpenningklass skall nämligen bestämmas med bortseende från hans inkomst av annat förvärvsarbete än anställning.

1958 års socialförsäkringskommitté, som ägnade denna fråga ett ingåen-